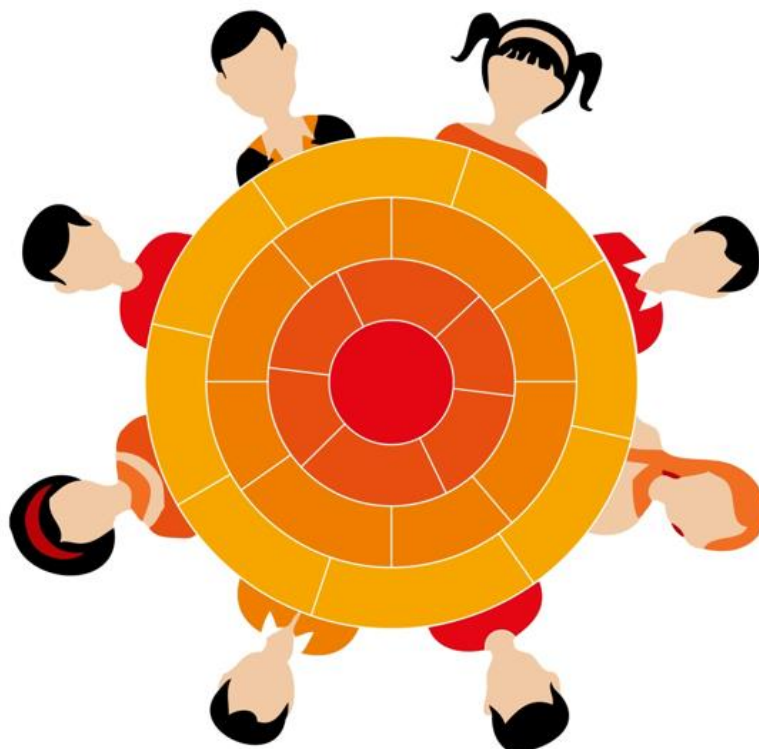

OUDERNEMERSCHAP

Voor ouders door ouders

Creatieve uitwerksessie
Actieprogramma aanpak dak- en thuisloze jongeren
d.d. 19 november 2020

Inhoudsopgave

1. Aanleiding.....	3
2. De opdracht.....	3
3. De drie sessies en het idee.....	4
3.1 Sessie 1 d.d. 12 maart -> creatieve brainstorm.....	4
3.2 Sessie 2 d.d. 10 september -> kiezen beste ideeën door jongerenpanel VWS.....	4
3.3 Sessie 3 d.d. 19 november -> creatieve uitwerksessie.....	6
4. Oudernemerschap.....	9
5. Plan van aanpak.....	11
5.1 Het kader en de reikwijdte.....	11
5.2 Doel/Ambitie.....	12
5.3 Doelgroep.....	13
5.4 Cirkelconstructie -> De oudernemerschapscirkel.....	13
5.5 Wie zijn de betrokkenen & de projectorganisatie.....	15
5.6 Tijdpad.....	16
5.7 Communicatie.....	17
5.8 Financiering/ begroting.....	18
6. Tot slot.....	20

1. Aanleiding

Het aantal dak- en thuisloze jongeren in ons land is groot. Naar schatting waren in 2018 12,6 duizend jongeren dakloos (bron: CBS). Zij slapen bij familie of vrienden, in de opvang, in openbare ruimten of ergens buiten. Sommigen durven nog te dromen van een betere toekomst, anderen hebben de hoop opgegeven. Staatssecretaris Paul Blokhuis is samen met de minister van VWS, de minister van BZK, de minister van OCW, de staatssecretaris van SZW en de minister voor Rechtsbescherming begin 2019 het actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren gestart. Dit actieprogramma is bedoeld om met concrete acties op korte termijn te zorgen dat het huidige aantal dak- en thuisloze jongeren fors vermindert en om te voorkomen dat in de toekomst jongeren op straat belanden wanneer ze een verkeerde afslag in hun jonge leven nemen of domweg door botte pech.

2. De opdracht

De maatschappelijke uitdaging rondom dak- en thuisloze jongeren vraagt om creatief en actief meedenken van iedereen. Aan een aantal bureaus, waaronder UITverGROOT, is gevraagd om gedurende het actieprogramma creatieve denksessies te organiseren voor en met dak- en thuisloze jongeren en om medeburgers met verschillende achtergronden als deelnemer bij te betrekken. Denk aan mensen die werken voor gemeenten, bedrijven, maatschappelijke organisaties, opleidingsinstituten, ervaringsdeskundigen en anderen, dwars over alle belangrijke thema's en actielijnen heen. 'Wat zijn vernieuwende manieren om met het maatschappelijke vraagstuk dak- en thuisloosheid onder jongeren van 18 tot 27 jaar om te gaan?' is de overkoepelende vraag tijdens deze sessies. De beste ideeën worden zo snel mogelijk gedeeld met alle partijen en waar mogelijk direct in praktijk gebracht via lokale pilots.

De oorspronkelijke opdracht van het ministerie van VWS behelsde het organiseren van drie creatieve denksessies. In overleg met ons en met Sociale Impact en TWNQL is besloten om een van de ideeën uit de eerste sessie verder uit te werken. In dit projectplan staat de uitwerking van 'Voor ouders door ouders' een van de ideeën tijdens de sessie d.d. 12 maart 2020.

Kampen, 16 december 2020

Diana de Groot, UITverGROOT

Patricia van der Nat, Creawijz

Aletta Makken en Sigrid Hof

3. De drie sessies en het idee

3.1 Sessie 1 d.d. 12 maart -> creatieve brainstorm

Op donderdag 12 maart jl. hielden Patricia van der Nat (Creawijz) en Diana de Groot (UITverGROOT) samen met plusminus 25 deelnemers in opdracht van het ministerie van VWS een eerste creatieve denksessie waarbij we gezamenlijk op zoek gingen naar vernieuwende, patroon doorbrekende, onderscheidende en realiseerbare ideeën als antwoord op de centrale vraag uit het actieprogramma.

Wij splitsten de groep in tweeën.

Eén groep boog zich over 'preventie' en startte hun sub-sessie met de vraag:

'Hoe kunnen we ervoor zorgen dat jongeren van jongs af aan ervaren dat zij een kansrijke plek in de maatschappij verdienen?'

De andere groep ging aan de slag met 'reductie' en boog zich over de vraag:

'Hoe kunnen we ervoor zorgen dat dak- en thuisloze jongeren (18-27 jaar) direct worden geholpen?'

Uit deze creatieve denksessie kwamen een kleine honderd ideeën. Het verslag van deze sessie is als bijlage 2 toegevoegd aan dit document.

3.2 Sessie 2 d.d. 10 september -> kiezen beste ideeën door jongerenpanel VWS

Een selectie van deze ideeën legden wij tijdens een onlinesessie op 10 september voor aan zowel de opdrachtgever als aan het jongerenpanel VWS. Tijdens deze sessie lichtten de drie bureaus nogmaals de door hun geselecteerde ideeën toe, waarna de deelnemers via een stemformulier voorkeursstemmen (in totaal vijf) konden geven aan de acht ideeën van elk bureau die het best aansluiten bij het criterium:

'Dit is een potentieel waardevol idee voor mij als (ex) dak- en thuisloze jongere'.

Vooraf door de positieve en energieke betrokkenheid van de deelnemers verliep de sessie voorspoedig. Vrijwel alle ideeën werden als positief en doelgericht ervaren. Een aantal van de ideeën bleek al via andere wegen in gang te zijn gezet en kunnen in de uitwerking mogelijk gecombineerd worden met overeenkomende initiatieven van stakeholders en/of andere betrokken organisaties. Ook werd gesuggereerd om – daar waar mogelijk – aan te

sluiten bij andere (landelijke) initiatieven met als doel eventuele doublures te voorkomen en elkaar versterken.

Het preventieve idee 'Voor ouders door ouders' werd door de jongeren als waardevol beoordeeld. Vooral omdat dit idee een duurzaam karakter heeft en op termijn zorgt voor een vermindering van dak- en thuisloosheid.

Het idee:

Ouders hebben elk jaar een aantal momenten op school waarop ze met elkaar in gesprek gaan over hun ouderschap (hier word ik blij van, hierover twijfel ik, hier weet ik het niet meer). Het doel is om via structurele gesprekken ouders sterker te maken als opvoeder door ze in een netwerk te brengen van opvoeders. De gesprekken vinden gestructureerd plaats samen met ouders van kinderen in dezelfde leeftijdsgroep (10-18 jaar). Dak- en thuisloosheid komt voor in alle milieus, er is niet één soort dakloze. Ook, misschien wel juist, alleenstaande ouderen kunnen hier veel baat bij hebben. Het kan best lastig zijn om je kind alleen op te voeden.

Tijdens de gesprekken worden zij laagdrempelig geholpen met vragen over opvoeden en alles wat daarbij komt kijken. De gesprekken vinden bijvoorbeeld zeven keer per jaar (september, oktober, november, februari, maart, mei, juni) plaats op scholen. Dat is vertrouwd, bekend en in de context van het kind. Begeleiding op gespreksvoering is belangrijk. Let wel: het is geen cursus, wel bieden de ouders aan en met elkaar handvatten. De structuur is regelmaat.

De pluspunten op een rij:

- Ouders zijn betrokken en het vergroot de betrokkenheid.*
- Herkennen en erkennen gaat gemakkelijker, sneller. Het geeft ook inzicht in wat anders is.*
- Nieuwe gemeenschappen vormen zich, nieuwe vangnetten et cetera (bijvoorbeeld Civil Society).*
- Kennis, ervaring verbreden zich en men kan een beroep op elkaar doen.*

Reden voor de keuze van dit idee door de jongeren is dat zij, naast ideeën die iets in de reductie van het aantal dak- en thuisloze jongeren kunnen betekenen, een preventief idee uitgewerkt willen zien met het oog op het duurzame karakter. Wat uiteindelijk dus geen toename meer van het aantal dak- en thuisloze jongeren zou betekenen.

In overleg met de opdrachtgever, het ministerie van VWS en het jongerenpanel actieprogramma Dak- en Thuisloze Jongeren (uitkomsten sessie d.d. 10 september) werd ervoor gekozen om het idee 'Voor ouders door ouders' uit de sessie van 12 maart van dit jaar uit te werken, dus om preventieve initiatieven voor ouders verder uit te werken om op deze manier dak- en thuisloosheid onder jongeren te voorkomen.

3.3 Sessie 3 d.d. 19 november -> creatieve uitwerksessie

Op 19 november jl. werkten wij dit idee verder uit. Verzamelen van input voor een plan van aanpak dat het opstarten van een dergelijk project vergemakkelijkt is het doel van deze derde (uitwerk)sessie.

Aan deze sessie deden de volgende personen mee:

- Jan Wijland, orthopedagoog (fysiek)
- Nieke Jansen, beleidsadviseur onderwijs (brede vorming, identiteit en inclusie) Landstede (fysiek)
- Dick Pieter Poppe, advocaat (fysiek)
- Jan Geyteman, initiatiefnemer Drijvende Ambachtschool, afdeling Zorg en Welzijn (fysiek)
- Annette Boven, kunstenaar en eigenaar Beeldhouwschool Zwolle (fysiek)
- Sigrid Hof, zangeres, kunstenaar en coach (fysiek)
- Aletta Makken, raadslid Steenwijkerland + fondsenwerver (fysiek)
- Mabel Nuis, kinder- en opvoedcoach (fysiek)
- Karin Wierenga, beleidsadviseur Jeugd Gemeente Zwolle (online)
- Helma Uelderink, zorgcoördinator en kwaliteitsmedewerkers VSO De Ambelt (online)
- Michiel Huijgen, beleidsadviseur Meedoen, team beleid gemeente Deventer (online)
- Jan Willem Roseboom, Family Factory Utrecht (online)
- Sylvana Peeters, deelnemer jongerenpanel Actieprogramma (online)

Deze sessie vond plaats in de gemeente Zwolle. Naast deelnemers uit deze gemeente, was een aantal deelnemers afkomstig uit de gemeenten Kampen, Apeldoorn, Deventer en Steenwijkerland. Waardering werd uitgesproken over het feit dat 'Den Haag' zich bekommert om de problematiek in andere delen van Nederland. Het is tenslotte een maatschappelijk probleem en treft alle delen van ons land.

Een aantal weken voorafgaand aan de sessie vroegen wij de deelnemers of zij de voorkeur gaven aan een fysieke of een online sessie. Ongeveer acht personen wilden het liefst 'live' de sessie bijwonen en vijf gaven de voorkeur aan online. Concreet hield dit in dat wij de dag plenair aftrapt en ons gezamenlijk bogen over de startvraag:

'Hoe kunnen we ervoor zorgen dat ouders sterker worden als opvoeder zodat er geen jongeren meer op straat belanden?'

De uitwerking van dit idee moet het verschil voor de jongeren maken. In het bijzonder uiteraard het voorkomen van dak- en thuisloosheid. Kanttekening: bovenstaande vraagstelling suggereert niet dat het probleem van dak- en thuisloosheid louter te wijten valt

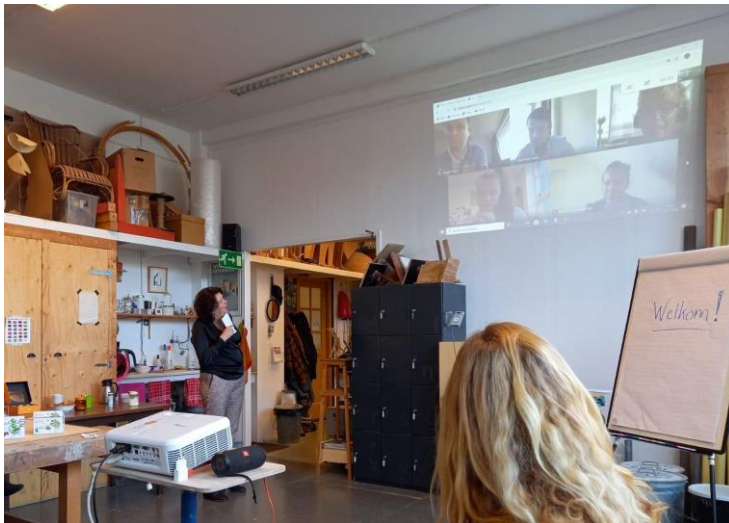
aan de ouders. 'Sterker worden' als ouder kan er wel voor zorgen dat jongeren niet buiten de boot vallen.

We legden de focus op:

- Voor (aanstaande) ouders door (aanstaande) ouders.
- Netwerkmogelijkheden creëren die de ouders als opvoeder sterker maken.
- (Aanstaande) ouders verleiden om in contact te komen met andere ouders en (zorg)professionals.
- De schaamte voorbij.
- Taboe eraf, de kracht van kwetsbaarheid benadrukken.
- Laagdrempeligheid.

Waarbij we rekening hielden met:

- ouders die aarzelen om lastige dingen te delen.
- dat het kan voelen als de vuile was buiten hangen en als falen.
- de moeilijkheid om de ouders te bereiken die er het meest baat bij hebben of die al problemen hebben.
- te hoge verwachtingen en dat alles gaat goed als ouders het goed doen.

Vervolgens splitste de groep en begeleidde Patricia de onlinegroep en Diana de fysieke. Beide groepen gingen op zoek naar vernieuwende, patroon-doorbrekende, onderscheidende en realiseerbare ideeën als antwoord op bovenstaande vraag. De gemêleerde groep deelnemers en de innovatieve methodiek zorgden ervoor dat ieders kennis en ervaring volop ingebracht kon worden.

Niet gehinderd door 'Ja-maar', 'dat gaat toch niet werken' of 'dat is niet concreet genoeg' werden tal van ideeën in vrijheid hardop uitgesproken. 'Zonder oordeel' ideeën dumpen, stimuleerde om nog meer openlijk te delen. Dit prikkelde andere deelnemers, zodat ook hun verbeeldingskracht in gang werd gezet. Hierdoor ontstonden nóg meer ideeën.

De creatieve en inspirerende sessie leverde door de diversiteit en maatschappelijke betrokkenheid van de deelnemers een schat aan waardevolle ideeën op.

Halverwege het creatieve proces werd geselecteerd op haalbaarheid. Want, als je stopt na de eerste - divergerende - fase, verandert er niets. Eigenlijk bestaan de ideeën dan nog niet.

In deze – convergerende - fase begint een ander soort creativiteit. Kiezen voor de meest realiseerbare en energie-gevende ideeën. De deelnemers kregen de gelegenheid om uit de ideeënlister drie of vier beste ideeën aan te wijzen. De gekozen ideeën werden overgezet naar de volgende kwadranten:

Leeg: nog niet realiseerbaar

Nu: gewone ideeën, realiseerbaar en nuttig. Dit zijn gewone en haalbare ideeën. Ideeën die gemakkelijk te implementeren zijn en weinig risico's bevatten.

Hoe? Originele/ nog niet realiseerbare ideeën. Ideeën voor de toekomst, dromen of uitdagingen. Visiebestemmend, richtinggevend en intrigerend. Sublieme ideeën, maar in de huidige vorm (nog) niet realiseerbaar.

Yes! Originele ideeën realiseerbaar Innovatieve en opwindende ideeën. Patroon doorbrekende en onderscheidende ideeën die energie geven en realiseerbaar zijn.

Uiteraard vallen de meest aansprekende ideeën in de 'Yes!' - categorie, temeer omdat dit op korte termijn realiseerbaar is c.q. relatief gemakkelijk in gang gezet kan worden. Maar ook de ideeën uit het 'hoe' en 'nu'-vlak nemen we mee.

De creatieve en inspirerende uitwerksessie leverde door de diversiteit en maatschappelijke betrokkenheid van de deelnemers een schat aan waardevolle ideeën op. Een aangename bijkomstigheid was dat er (net zulke waardevolle) contacten ontstonden.

4. Oudernemerschap

Het beste idee uit de onlinesessie:

De betrokkenheid van ouders op kinderen vergroten door ouders min of meer te overtuigen/verleiden om één keer in de week exclusieve aandacht aan het kind te geven door bijvoorbeeld een spel te doen/ een activiteit te ondernemen et cetera.

Het beste idee uit de fysieke sessie:

Een toegankelijk Oudernemerschap organiseren/ faciliteren/ inrichten met als doel de opvoeder op eigen kracht en eventueel anoniem in contact te laten komen met andere ouders, organisaties en (zorg)professionals. Daarnaast is er ruimte voor voorlichting, humor en plezier. Kenmerken/ aandachtspunten: trots, beloning, proactief, waardering, voldoening, regie, samenwerking. Dit project is zowel fysiek als online (website/app) te organiseren.

Uiteraard kunnen bovenstaande ideeën gecombineerd worden. Vooral omdat de nadruk ligt op eigen kracht c.q. regievoering. Andere kenmerken van dit idee zijn: beloning, proactief, trots, waardering, voldoening en samenwerking.

In het middagedeelte werkte de fysieke groep het idee verder uit. Dit gebeurde door beurtelings input te geven op vragen als:

- Wie en/of wat is nodig om dit idee/project van de grond te krijgen?
- Waar kan het idee/project plaatsvinden?
- Wanneer kan met het project gestart worden? En hoe vaak? Wat is de duur van het project?
- Hoe moet het project georganiseerd worden?
- Hoe geven we bekendheid aan het project?
- Hoe ziet de begroting eruit?

De onlinegroep kreeg via de mail een invulformulier met dezelfde vragen om op een later tijdstip hun idee (individueel) uit te werken. Hiertoe is besloten omdat een online sessie veel energie vraagt en omdat een hele dag geconcentreerd en gefocust blijven niet haalbaar is.

Na het verwerken en bespreken van alle input kwamen we tot het volgende definitieve idee, dat als project/pilot gestart kan worden:

Borduur verder op een bestaand initiatief in de Gemeente Steenwijkerland, namelijk Stichting VIPS en bouw dit verder uit tot 'OUDERNEMERSCHAP - voor en door ouders' met als doel de

onderlinge betrokkenheid van ouders met kinderen in de leeftijd van 10 tot 27 jaar te verhogen door het inrichten/organiseren/faciliteren en aanbieden van fysieke en online contactmomenten met andere ouders, activiteiten en informatie.

Op de volgende pagina's staat beschreven op welke wijze de realisatie van het definitieve idee (pilot), het 'Oudernemerschap – voor ouders door ouders' tot stand kan komen, wat hiervoor nodig is en wie hierbij betrokken moeten zijn. In het stappenplan is ook een tijd- en kostenbegroting opgenomen.

5. Plan van aanpak

In dit plan van aanpak staat een uitgewerkt preventief idee beschreven voor het voorkomen van dak- en thuisloosheid onder jongeren en wat hiervan de effecten zijn op de langere termijn. Daarnaast staat in dit plan wie en/of wat er nodig is om dit idee van de grond te krijgen. Dit plan is niet bedoeld om het louter bij een plan te houden, maar biedt handvatten om het direct in de praktijk te brengen.

In dit projectplan is beschreven op welke wijze de realisatie van het idee (pilot) tot stand kan komen, wat hiervoor nodig is en wie hierbij betrokken moeten worden. In het stappenplan is een tijd- en kostenbegroting opgenomen.

De kern van dit plan is het voorkomen dat jongeren in de toekomst op straat belanden. Het bevat onder andere informatie voor en door ouders in de preventieve sfeer. Het maakt duidelijk dat je als ouder met uitdagingen en moeilijke periodes te maken kunt krijgen. Kortom: de uitvoering van het plan maakt de ouder sterker in de rol van opvoeder en geeft handvatten om als individu meer onderdeel te zijn van een leefgemeenschap. Daarnaast wordt het taboe van 'de perfecte ouder' doorbroken.

Om van de huidige individualistische maatschappij een omslag te maken naar een meer participerende maatschappij kan het helpen om mensen met dezelfde problematiek met elkaar in contact te brengen. Mogelijke vangnetten bevinden zich in de eigen kring, waardoor zowel de ouder(s) als de jongere minder snel een beroep hoeft te doen op de 'officiële' en voor de hand liggende professionele hulpverlening.

'Oudernemerschap – voor en door ouders' wordt op de volgende manier concreet opgepakt c.q. ingevuld:

5.1 Het kader en de reikwijdte

Dit plan heeft een preventief karakter, namelijk: hoe voorkom je dat er in de toekomst nog meer dak- en thuisloze jongeren bijkomen?

De reikwijdte van de pilot is in beginsel de Gemeente Steenwijkerland met als doel om het als een olievlek uit te laten lopen naar andere delen van Nederland. In Steenwijkerland heeft een aantal ouders een Whatsappgroep gelanceerd waar andere ouders zich bij aan kunnen sluiten wanneer zij problemen ondervinden met het opvoeden van hun kinderen. In eerste instantie was de groep bedoeld voor alleenstaande ouders vanwege het feit dat deze groep

het vaak zwaar heeft. De ouders in de whatsappgroep zijn over het algemeen ouders van puberende kinderen. De whatsappgroep bestaat nu ongeveer twee maanden.

Een van de initiatienemers neemt geregeld jongeren op in huis om ze onderdak te verschaffen. Ze ondervinden problemen thuis en hebben het gevoel dat er niet naar ze geluisterd wordt. In een enkel geval was er sprake van fysiek geweld door de ouders. In een periode van vier jaar heeft zij zes jongeren opgevangen en ondersteund waarvan er twee weer terug naar huis zijn gegaan en vier een zelfstandige woonplek hebben kunnen vinden. Het betreft jongeren in de leeftijd van 16 tot 23 jaar. Minderjarige jongeren hebben geen mogelijkheid om naar een daklozenopvang te gaan.

5.2 Doel/Ambitie

Om het pilotproject 'Oudernemerschap - voor ouders door ouders' te realiseren, wordt gestart met een al lopend initiatief in de gemeente Steenwijkerland, namelijk een WhatsApp groep voor ouders. Hier zijn zij elkaars vraagbaak in situaties waar zij tegenaan lopen in de opvoeding.

Het doel van 'Oudernemerschap – voor ouders door ouders' is om ouders online en offline bij elkaar te brengen (lotgenotencontact) zodat zij van elkaar leren, een luisterend oor bieden en bij noodgevallen bereid zijn telefonisch contact te hebben met de vragende ouder. Dit om crisissituaties te voorkomen met inschakeling van professionele hulpverlening. Daarnaast doorbreekt dit het taboe. Ook is het doel om - wanneer het weer kan - elkaar fysiek te ontmoeten en op basis van thema's bijeenkomsten te organiseren.

Dit initiatief kan in de vorm van een pilot uitgebouwd worden naar 'Oudernemerschap – voor en door ouders', een zelfredzame organisatie, zowel fysiek als online, waarin (aanstaande) ouders op elk niveau elkaars vraagbaak zijn. Ook de methodiek van de 'Eigen Kracht Conferentie' kan onderdeel zijn van dit initiatief.

Het beoogde resultaat is dat ouders een beroep op elkaar kunnen doen en daarmee voorkomen dat zij en/of hun kinderen in de professionele (jeugd)hulpverlening terechtkomen. Ouders voelen zich gehoord en gesteund door andere ouders. Dit werkt kostenbesparend op de (jeugd)hulpverlening. In feite ligt het initiatief nog voor het voorliggende veld (maatschappelijk werk, sociaal en buurtwerk).

De pilot brengt in kaart wat het idee effectief en onbaatzuchtig maakt en wat de maatschappelijke winst is.

5.3 Doelgroep

De pilot richt zich in eerste instantie op alle ouders van kinderen in de leeftijd van 10 tot 27 jaar in de gemeente Steenwijkerland. Wanneer na een jaar blijkt dat deze pilot succesvol is, kan het een definitieve status krijgen en in andere gemeenten, mogelijk zelfs landelijk, uitgerold worden.

Wanneer is de pilot succesvol?

Denk aan ouders die elkaar inschakelen in geval van een hulpvraag/calamiteit (waardoor inschakelen van jeugdhulp mogelijk voorkomen wordt) en dat blijkt dat ouders minder schaamteloos hun problematiek delen, dus dat er minder sprake is van een taboe rondom kwetsbare en moeilijke perioden in de opvoeding. Ook het aantal ouders, dat zich aanmeldt, is relevant. Uiteraard kun je ook spreken van succes wanneer de pilot een olievlekwerking heeft en andere gemeenten stimuleert mee te doen. Ook wanneer er minder gebruik gemaakt wordt van het voorliggende veld zoals maatschappelijk werk, sociaal werk en jeugdhulpverlening is de pilot succesvol.

Zoals eerder aangegeven is er bewust voor gekozen om met dit initiatief niet specifiek gezinnen in probleemsituaties aan te spreken. De kwetsbaarheid van opvoeden komt in alle milieus voor.

5.4 Cirkelconstructie -> De oudernemerschapskring

Het initiatief is digitaal gestart met een WhatsApp groep 'Oudernemerschap - voor ouders door ouders'. Ouders kunnen zich hierbij aansluiten en ervaringen en (opvoed)tips uitwisselen. Om dit uit te voeren, gaan de initiatiefnemers op de volgende manier te werk:

- Ouders kunnen zich via de beheerder aanmelden voor de WhatsAppgroep
- Voor deelname aan de groep is er telefonisch contact met de ouder om de identiteit te verifiëren (veiligheid).
- Een digitale app en een website met chatmogelijkheid opzetten.
- '112'- mogelijkheid voor crisissituaties via een kringconstructie.

Wanneer bovenstaande gerealiseerd is, kan het vervolg van de pilot zijn (jaar 2 en verder):

- Netwerkbijeenkomsten op scholen, in buurthuizen en wijkcentra.
- Informatie bij GGD-locaties, sportverenigingen et cetera.
- Keukentafelgesprekken thuis.
- Uitrollen initiatief en landelijke campagne.

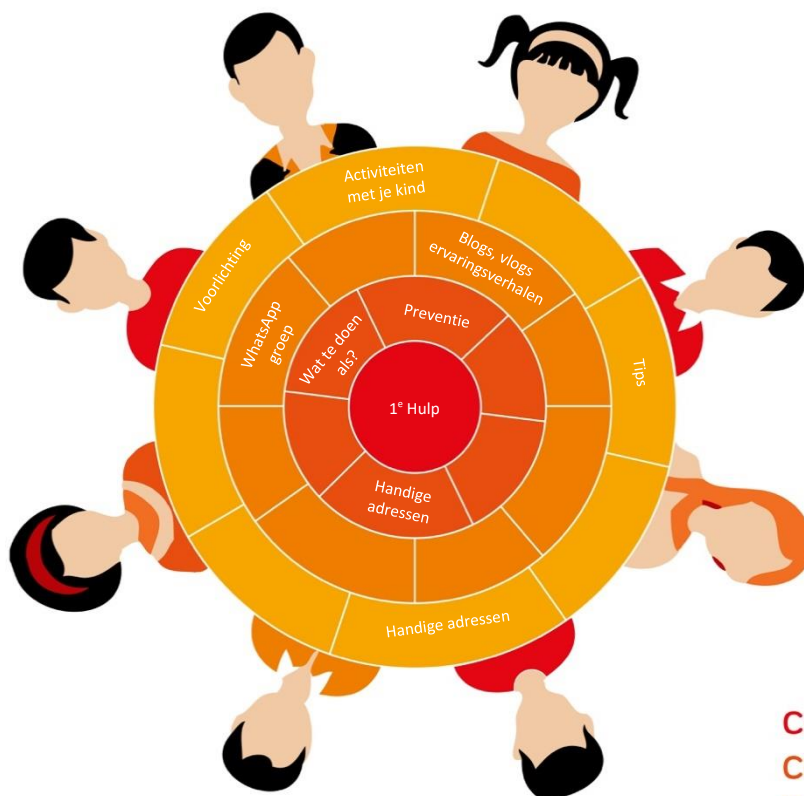
In de loop van de pilot wordt de WhatsAppgroep uitgebreid met fysieke contactmogelijkheden en online middelen zoals een app en een website. Daarnaast worden netwerkbijeenkomsten georganiseerd op o.a. scholen, in buurthuizen, wijkcentra, consultatiebureaus, GGD-locaties, sportverenigingen en natuurlijk wordt aandacht besteed aan het keukentafelgesprek dat 'gewoon' thuis te voeren is.

De app en website zijn in de vorm van een cirkel opgebouwd. Op verschillende niveaus zijn verschillende thema's te raadplegen. In het midden staat de knop 'Escalatie'. Een soort 112 die direct leidt naar acute hulp in geval van escalatie tussen ouder en kind.

De werking van de Oudernemersgroep wordt structureel geduid in een cirkelconstructie die er als volgt uitziet:

Cirkelconstructie:

1. cirkel van informatie (tips/voorlichting/activiteiten) -> niet acuut
2. cirkel van betrokkenheid (netwerkfunctie + ervaringsverhalen van zowel ouder als kind) -> minder acuut
3. cirkel van aandacht (contactadressen/'wat te doen als') -> iets meer acuut én nazorg
4. cirkel van eerste hulp -> acuut

Cirkel van 1e hulp
Cirkel van aandacht
Cirkel van betrokkenheid t zij
Cirkel van informatie

zich gesterkt voelen en zoveel mogelijk kunnen bijdragen aan het bieden van een kansrijke toekomst voor hun kind(eren).

Bovenstaande neemt niet weg dat de pilot openstaat voor nieuwe initiatieven die de netwerkfunctie verstevigen. Daarnaast worden uiteraard niet alleen de successen benoemd, maar ook de knelpunten in beeld gebracht.

5.5 Wie zijn de betrokkenen & de projectorganisatie

De pilot is voor en door ouders. De ouders en eventueel betrokken jongeren voeren zelf de regie. De opzet is om ouders bereid te vinden zich aan dit initiatief te verbinden en de voordelen ervan inzichtelijk te maken. De pilot maakt duidelijk of er voldoende draagvlak is en toetst de haalbaarheid.

Er wordt verbinding gezocht met bestaande lokale en landelijke initiatieven die een voorlichtende en helpende functie voor het ouderschap hebben. Er kan een parallel netwerk gevormd worden met organisaties die zich bezighouden met ouderschap in de brede zin van het woord. Bijvoorbeeld Zorggroep Oude en Nieuwe Land (stevig ouderschap) en Sociaal Werk de Kop (voorliggende veld jeugdhulpverlening). Wat deze pilot onderscheidt ten opzichte van deze al bestaande initiatieven is dat de regie ligt bij de ouders: voor en door ouders.

Beheerders whatsappgroep:

Sigrid Hof en Aletta Makken (initiatiefnemers)

Taken: verwelkomen nieuwe ouders, onderhoud whatsappgroep, kwartaalrapportage opstellen, evalueren en verantwoording richting financiers

Om de continuïteit van de pilot te borgen, komt er een projectleider.

Lokale netwerkpartners:

Sociaal Werk de Kop:

Zij staan paraat bij een crisissituatie (toegezegd).

Politie IJsselland:

Zij zijn bereikbaar wanneer een thuissituatie uit de hand loopt (ook 's avonds en in de weekenden).

Veilig Thuis:

In geval van onveiligheid voor het gezin kan er melding gemaakt worden bij Veilig Thuis.

Gemeente Steenwijkerland:

Faciliteert campagne (gemeente is de belangrijkste stakeholder. Initiatief valt onder sociaal domein), vermelding van dit initiatief staat op de gemeentelijke website.

Maatschappelijke organisaties, verenigingen en onderwijs:

Het is belangrijk om zichtbaar te zijn bij scholen, wijkcentra, sportverenigingen en overheden om betrokkenheid te creëren. Hiervoor wordt een communicatiestrategie ontwikkeld.

App en webbouwer:

Ontwerp website en app (heeft niet de eerste prioriteit)

Nieuwe partners:

Tijdens de pilot zullen partners aan het project worden toegevoegd. Denk aan:

Stichting JY:

Actief in de buitengebieden van Steenwijkerland met onder andere de reizende kledingbank, activiteiten voor kinderen in armoede, kerstacties.

De focus van deze stichting ligt op dagbesteding, daarnaast staat de stichting altijd open voor vernieuwende initiatieven.

Kiesgroep (onderdeel Sociaal Werk de Kop):

Jongeren betrekken bij het initiatief om een beter idee te krijgen van de wereld van pubers en jongeren van gescheiden ouders.

Jeugdpolitie IJsselland**Mee IJsselland**

Voor de fysieke voorlichtende en helpende activiteiten wordt een beroep gedaan op de mensen 'in het veld' en qua techniek op een app- en een websitebouwer.

5.6 Tijdpad**Om de pilot concreet te maken, van januari 2021 tot maart 2021 (2 maanden):**

- Ontwikkelen communicatieplan inclusief pr-materiaal
- Webpagina aanmaken op een bestaande website.
- Werven deelnemende ouders.

- Planning van activiteiten.
- Algemene voorwaarden en plan privacy-borging.

Uitvoering pilot, maart 2021 tot maart 2022 (12 maanden):

- Uitvoering activiteiten en blijvend werven ouders.
- Aantrekken projectleider.
- Folders, posters en flyers verspreiden op scholen en bij netwerkpartners.
- Content website.
- 0- meting: deelnemende ouders vragen naar de huidige situatie.
- Voortgang kwartaalrapportages.
- Verantwoording naar financiers.
- Eindrapportage ouders (enquête): eindmeting en effect bepalen.

Innoveren Oudernemerschap – jaar 2:

In dit jaar zoeken naar mogelijke financiering door gemeenten (Right to Challenge)

- Werven nieuwe ouders in pilotgemeente.
- Uitrollen naar drie andere gemeenten.
- Financieringsplan ontwikkelen.
- Activiteiten conform jaar 1.

Innoveren Oudernemerschap – jaar 3:

De pilot goed evalueren en landelijk uitrollen.

- Toename aantal deelnemende ouders
- Influencers betrekken
- Uitbreiden activiteiten
- Landelijke campagne
- Activiteiten conform jaar 1

5.7 Communicatie

Om bekendheid aan dit initiatief te geven en ouders uit te nodigen om zich aan te sluiten bij 'Oudernemerschap – voor ouders door ouders' wordt een communicatiestrategie opgesteld met daarin gedurende de pilot de inzet van onderstaande communicatiemiddelen:

- logo ontwerpen (in de vorm van Oudernemerschapscirkel)
- sociale mediakanalen (Facebook, Instagram, LinkedIn en andere kanalen) om bekendheid te genereren en ouders te overtuigen van de voordelen wanneer zij zich aansluiten bij de groep

- campagne (lokale) mediakanalen (online en offline zoals nieuwssites en kranten)
- berichtgeving in landelijke vaktijdschriften en magazines zoals 'Ouders van nu'
- free publicity / persberichten
- flyer/folder ontwikkelen met Oudernemerschapscirkel
- ouders als ambassadeur. Kwetsbaarheid is kracht. Je kwetsbaarheid geef je door en dat zorgt voor wederzijdse erkenning ouder/kind (reflectie, herkenbaarheid)
- influencers (naast ouders ook eventuele (lokale) 'beroemdheden')
- doelgroep laten aanhaken

5.8 Financiering/ begroting

Effective altruïsme

De kosten voor dakloze jongeren begint al in een eerder stadium: de weglopers. Politie IJsselland geeft aan dat de kosten beginnen bij het melden van een wegloper, opmaken proces-verbaal, inzetten politiewagens, ondervraging familie/ouders, contact met hulpverleners etc. etc. (bron: gesprekken Jeugdpolitie IJsselland en initiatiefnemer A. Makken).

Het is duidelijk dat het opsporen van een jongere hoge kosten met zich mee brengt (bron: Nationale Ombudsman, rapport 'Kind vermist').

De kosten per dakloze jongere bedraagt ongeveer € 16.000 op jaarbasis (bron: Movisie). Dit bedrag is exclusief de inzet van politie, zoals hierboven beschreven maar ook exclusief de professionele hulpverlening voor jongeren.

Uitgaande van de ervaring van de initiatiefnemer met de opvang van jongeren (7 jongeren in 3 jaar tijd), de signalen vanuit het Zwerfteam Jongeren en er van uit gaande dat dit slechts een klein percentage is van de jongeren in Steenwijkerland kunnen wij inschatten dat er op jaarbasis zo'n 15 jongeren per jaar dakloos dreigen te raken in Steenwijkerland. Er wordt bewust een laag aantal jongeren benoemd, in werkelijkheid is dit getal waarschijnlijk hoger. De oorzaak hiervan is dat een groot aantal jongeren bij vrienden of familie verblijft na het weglopen (bron: gesprekken jongeren met A. Makken).

Dit zou neerkomen op een kostenpost van € 240.000 per jaar in deze regio. Let wel: dit is exclusief de kosten van opsporing weglopers, inzet maatschappelijk werk en professionele jeugdhulpverlening.

Door met dit initiatief in te zetten op preventie beogen wij een lagere kostenpost voor het voorliggende veld zoals maatschappelijk werk, de professionele jeugdhulpverlening én de opvang en begeleiding van dakloze jongeren.

Begroting Oudernemerschap	jaar 1	jaar 2	jaar 3 en verder
Investering			
Ontwikkelen communicatieplan	€ 2.500,00	€ -	€ -
Poster, flyers en folders ter verspreiding	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00
Ontwikkelen AGV en privacy	€ 700,00	€ -	€ -
Aanschaf/afschrijving computers	€ 2.000,00	€ 800,00	€ 800,00
Bouw website en app	€ 30.000,00	€ 10.000,00	€ 10.000,00
Activiteiten ontwikkeling en huur ruimten	€ 1.200,00	€ 3.600,00	€ 7.200,00
Projectcoördinator	€ 24.000,00	€ 26.000,00	€ 30.000,00
0- en eindmeting	€ 1.500,00	€ 1.500,00	€ 1.500,00
Accountantsverklaring	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 2.000,00
Vrijwilligersvergoeding	€ 1.000,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
Wervingskosten inkomsten	€ 2.825,00	€ 1.000,00	€ 1.000,00
	€ 69.725,00	€ 47.900,00	€ 55.500,00
Dekkingsplan Oudernemerschap			
Eigen financiering	€ 2.000,00	€ 700,00	€ 700,00
Kansfonds	€ 7.000,00	€ 5.000,00	€ 2.000,00
Diverse fondsen	€ 60.725,00		€ -
Gemeente A		€ 14.066,67	€ 8.800,00
Gemeente B		€ 14.066,66	€ 8.800,00
Gemeente C		€ 14.066,67	€ 8.800,00
Gemeente D			€ 8.800,00
Gemeente E			€ 8.800,00
Gemeente F			€ 8.800,00
	€ 69.725,00	€ 47.900,00	€ 55.500,00

6. Tot slot

Met veel toewijding hebben Patricia en ik ons het afgelopen jaar gestort op deze opdracht en wij hebben veel bevlogen mensen ontmoet die zelf zozeggend met 'de poten in de klei staan' en vrijwel iedere dag te maken hebben c.q. geconfronteerd worden met dit maatschappelijke probleem.

Veel ervaringsverhalen van onder andere jongeren, ouders, begeleiders, (zorg)professionals hebben ons bereikt en ons doen beseffen dat het fenomeen dak- en thuisloosheid onder jongeren niet van vandaag op morgen kan worden opgelost. Die illusie hebben wij ook niet. Wel zijn wij ervan overtuigd dat alle initiatieven helpen om de omvang van dit probleem te verkleinen. Niet door erover te praten, maar door te 'doen'.

Wij zijn dankbaar voor de ontmoetingen met de meedenkers en doeners in deze, waaronder Aletta en Sigrid. Door de ervaring die zij hebben in combinatie met 'niet lullen maar poetsen' zijn wij ervan overtuigd dat deze pilot een grote kans van slagen heeft. Door het 'opvoederschap' meer uit de taboesfeer te halen, wordt de drempel verlaagd om als ouders het contact met andere ouders te leggen en moeilijke situaties te bespreken waardoor risico op escalatie in het gezin wordt verkleind en daarmee dak- en thuisloosheid onder jongeren kan worden voorkomen.